

www.e-rara.ch

**De systemate orbis cometici deque admirandis coeli characteribus,
opuscula duo, in quorum primo cometarum causae disquiruntur, &
explicantur, necnon vie Com etarum, per orbem cometicum multiplices ...**

Hodierna, Giovanni Battista

Panormi[Palermo], 1654

ETH-Bibliothek Zürich

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-444>

De admirandis coeli characteribus.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

OPUSCULI BASTINGII
Porro stelle Luminosæ & Nebulosæ in eo differre ab
mutuam videntur. **SECTIO PRIMA:** Nebulis meo ni

In qua Differentiæ Nota venit indicanda, qua Stelle Nebulose à Stellis Occultis, & à Luminosis dissideant, atque proinde vniuscuiusque Differentiæ Diffinitio tradenda venit.

Nebulosa Stellæ ab Astronomis appellari consueuisse videntur, angusti quidam Coeli Tractus, quos, etiam sub Aetere defæcatissimo, veluti nebulosos Nodos, vel Globos subscuros cerneret: sed in eodem Coeli situ, & indelebiter perseverantes: ita vt perpetuò ab eisdem Stellis fixis æquè distent.

Harum quamplurimæ in Galaxia, vel iuxta Galaxiã attenduntur, præsertim in Australi Hemisphærio: à uia Lactea vero quam paucissimè remouentur: neque enim à Lactea zona substantialiter differre videntur, vt ob id partes Galaxiæ ab ea auulsæ, censeantur esse, ac reputentur.

At Stellæ, quas Ptolomeus Occultas, Copernices vero ac Recentiores Obscuras appellant, nequaquam Nebulosos tractus dixeris, sed Stellas cæcas, nebuloso quodã quasi velamine obductas representant; quatenus huiusmodi Stellæ, non æquè transpicuas, & luminis claritate præditas, sicuti, & reliquas Cæli Stellæ excerneret: vtrumque obscurum genus, at Nebulosum omnibus partium, & euidentissimum ob insignem magnitudinem: occultum vero valde exiguum, & absconditum, ita vt non nisi vehemèti oculorum conatu à cæteris Stellis excerni possit.

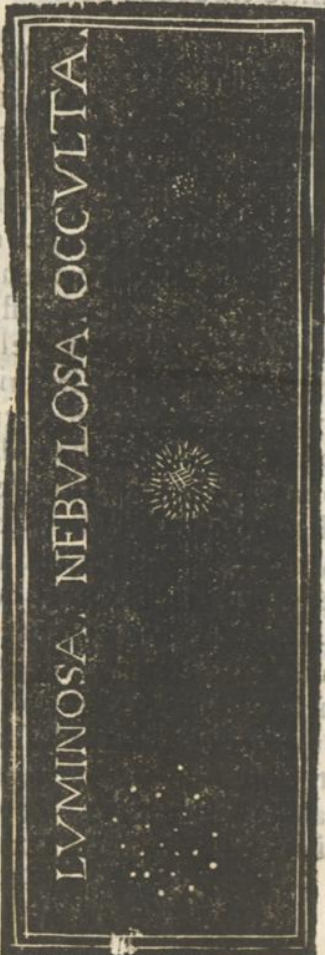
A

Por-

Porro Stellæ Luminosæ à Nebulosis in eo differre ab
 inuicem videntur, quod Luminosæ euidenter Stellarum
 densa multitudo, vel congeries appareat: secus autē Ne-
 bulosæ, quæ nebulosum Globum admissim referunt,
 in quo nulla Stella cōspicue pateat. prout ex adiecto la-
 terculo singulū Stellæ genus ad sensū representare licuit.

... nomis appol-
 ... angulū
 ... quos etiam
 ... veni de-
 ... opoz tabocu-
 ... dem Cœli hinc
 ... tantes: ita ut
 ...
 ... iuxta Galaxiæ
 ... phæro: A nia
 ... neque enim
 ... ut ob id
 ... ac reperitur.
 ... pteritices vero
 ... adquam Nebu-
 ... buloso quodā
 ... datus hinc
 ... luminis clari-
 ... las exceles:
 ... m omnibus pa-
 ... agnandam:
 ... ndum, ita ut
 ... teris Stellis ex-

Por-

perocino ab eilde
 Harum duntaxat
 attenditur, præ
 Lactes vero quæ
 a Lactes zona sub
 partes Galaxiæ ab
 At Stellæ quæ
 ac Recentes
 lolo tractus dicit
 quæ velamine
 inmodi Stellæ, n
 tate præditas, sic
 vtrumque opicun
 tulum, & euiden
 occurrunt vero v
 non nisi vehemē
 cerni possit.

Ne

L. Diffinitio Nebulosa.

Nebulosæ Stellæ encomio, illum Coeli eminentissimi Tractum, vel Nexum decorandum venit, qui ad immediatum, seu nudum oculorum intuitum nebulosæ speciem ad amissim representare valeat, quamvis deinde, ubi oculus prospicientis Tubospecillo corroboretur, nequaquam nebulosus nexus, aut simplex Stella, sed copiosa Stellarum coadunatio circumspectari videatur.

Et consequenter, Stella nebulosa nil aliud esse perhibet, nisi Stellarum tumultuosa in Aethere eminentissima coadunatio, quæ ob totidem luminum tenuissimorum confusam ad oculum irradiationem, sub specie vnius nebulosi Globis ad sensum representantur.

II. Diffinitio Occulta, Obscura, seu Stella Cæca.

Occultæ vero Stellæ encomio, angustissimus ille Cæli nodus insigniri debet, & dignus reputari, qui cum ad liberum, seu immediatum oculi intuitum, quasi Stella nubilo Cæli Tractu obducta appareat, nihilominus ubi oculus prospicientis Tubospecillo munitus fuerit, & eundem Cæli nodum excernere contigerit, tunc non Stellam simplicem, sed aut multiplicem, partibus distinctis, aut cæcum quodam lucis iubar, indivisum cernere videbitur.

Et consequenter Stella occulta nil aliud esse perhibet, nisi arctissima tenuissimarum Stellarum in profundiori sinu coadunatio, quam vix oculus, Tubospecillo corroboratus, excernere poterit.

III. Diffinitio Luminosa.

Porro Luminosa Stellarum, vel (cōgruentius) Constellationem, eam esse reputandam censemus, quæ cum sit etiam Stellarum adinvicem coeuntium tumultuosa coadunatio; tamen, siue quatenus hæ Stellæ nobis propinquiores existant; siue quatenus maiores sint, & spacioliosius abinvicem interuallis distat; partes ad visum patulæ fiunt; prout patet euidentissimè in Coma Berenice, quæ cum sub nota vnius Luminosæ Stellæ à Ptolomæo indigetetur; Stellarum tamen densa multitudo in eo Cæli Tractu, nudis oculis attenditur. Secus autem accidit in Stellis nebulosis, quia in illis Cæli Tractibus nullæ Stellæ conspicuè cernantur; sed omnes latent sub nebulae specie; prout patet euidenter in Nebulosa Præsepis.

Eadem est igitur omnibus communis forma substantialis: videlicet, multitudo Stellarum in coitum conspirantium; sed non omnibus eadem forma accidentalis, nam quod ad aspectum Stellæ Luminosæ, à Nebulosis, & ab Occultis differunt, prout indigitauimus. Nam Stella Luminosa nil aliud esse perhibet, nisi parula Stellarum tumultuosa coadunatio: Nebulosa vero nequaquam patula, sed latens Stellarum congregatio.

*Exempla nonnulla, ad rei maiorem
explicationem facientia*

Quoties copiosam Gruum prouenientium turbamemini prospicimus, nisi grocitantium rumor exaudiretur, non possemus oculis distinguere, an atræ nubis inuoluulus, vel aliud quidpiam sit: at vbi ad verticè

nostrum accesserint, ipsorum volitantium coordinatio-
nem, vel etiam numerum excernere poterimus.

Sic Apum Agmen eminens indistinctum, vel fumosum
turbinem esse concipies: at ubi accesserit, Apum esse
multitudinem senties.

Cum equidem è profunditate cuiusdam vallis, nubi-
lo Cælo, quasi turbinosam Draconis caudam è nubibus
extendi, mox in varios nodos contrahi prospicerem,
statim è Cælo pluviosam tempestatem casuram conij-
ciens, extimui: at accedens ad verticem conuallis, re-
peringentem Muscionum indentium multitudinem,
me sociosque meos illuissen.

Ita fieri contingit in Cætu Stellarum: nam quamvis pa-
ri numero, & æquali ab invicem inter se pedine disside-
ant, ita ut in Cælo æquale spatium occupent, ubi tamen
in profundiori Mundi sinu valde multum à nobis remo-
uentur, sub angustiori visionis conu ad oculum referun-
tur, & confusa ad modum illarum species ad sensum ne-
cessario representatur: e contra vero, ubi è decliuori
Mundi sinu illuxerint nobis, iam partes illarum patulæ
fiunt. Possibile est autem, tantumdem Stellam occultã
à ceteris Stellis patulis abesse, quantum hæ patulæ à no-
bis absunt.

SECTIO SECVNDA

In qua, quod nam Stellæ Nebulosæ quot Occultæ: quod
item & Luminosæ, & in quibus Celi Regionibus hæc
ab Astronomis attendantur, & indigentur,
disquirendum venit.

Ptolomeus cum Antiquioribus, necnon & Sec-
ratores eius vsque ad Tychonem Braheum,
quinque non plures Stellæ Nebulosas in Cælo, Mundo
cozvas, indigitauerunt, videlicet.

1 Primam in Constellatione Persei super extrema-
tem eius manus dexteræ.

2 Secundam in pectore Cancri, quam & Præsepe
appellare consuevere.

3 Tertiam, quæ subsequitur spinam Scorpionis ad
Orientem.

4 Quartam quæ in capite Saggittarij super oculum
duplex.

5 Quintam in capite Orionis

Hæc quinque Stellæ Nebulosas Ptolomeus in suo
Stellarum Catalogo adnotat, quarum primas quatuor
verè Nebulosas dixeris: at quintam, equidem inter Lu-
minosas adscriberem, quatenus in ea Stellificatione,
quæ præsidet in capite Orionis, Stellarum Turba splen-
det euidenter: iuxta diffinitionem tertiam: nequaquam
vero nebulosum Globum refert, quod est contra diffini-
tionem Nebulosarum.

Ob id Recentiores, eius exemplo instructi, plures etiã
Nebulosas, ad instar eius exiguæ, quæ nitet in oculo Sag-
gittarij, adnumerant. Nam Braheus, & Longomon-
tanus eius Alumnus, quatuor in capite Capricorni Stel-
las

las Nebulosas, sed adeo tenuēs, indigitant, ut vix magno oculorum conatu, excernere possis, videlicet.

- 1 Nebulosa superius cornu præcedens.
- 2 Nebulosa Occidentalis Basis trianguli in fronte.
- 3 Nebulosa Orientalis.
- 4 Nebulosa præcedens in fronte.

Quæ quidem omnes exiguæ sunt adeo, ut potius inter Stellas Obscuras adnumetandæ videantur. Hinc videre liceat, quantum Braheus accuratus fuerit in Constellatione Capricorni, ut cum plures, ac nobiliores inter Scorpionē, & Sagittarium in Syrio, & iuxta Syrium, & etiam in Plaga Boreali, insignes Nebulosæ reperiuntur, eas tamen non observavit.

5 Quintam præterea in Herculis constellatione videlicet.

Ultimam trium Obscurarū in eius pede sinistro, quam Longomontanus in pede sinistro Gnoxiæ adnotat. quæ equidem nõdum observare potui, neque excernere, fortasse ob tenuitatem.

Decem igitur in uniuersum Recētiore s cum Veteribus Nebulosas in Hemisphærio, nobis Europeis viso, nec plures animaduertunt: quibus equidem, & alias quinque insignes Nebulosas adijcio, videlicet.

- 1 Quæ super Aculeum Scorpionis in Boream, quæ respectu illius magnæ Ptolomaiç respicit in Carrum.
- 2 Quæ iuxta viam lacteam superius telum Sagittarij ad occasum.
- 3 Quæ super caput Algol, in humero sinistro Persei.
- 4 Quæ præcedit Rostrum Cygni inter Galaxiæ bisectionem, in eadem recta, producenda à Lucida Aquilæ, ad Fidiculam.
- 5 Quæ iuxta Triangulum, vel hinc inde duplex.

Hiscæ

on. Hiscs quindecim Nebulosi, & alias quatuor in He-
 misphæriocaultino; Indis viso, addunt, videlicet, duas in
 Constellatione Pavonis, ac totidem in Constellatione
 Phœnicis. Præter duas Nebulas præclarissimas iuxta
 Polum Antarcticum candicantes, quas oportet esse etiã
 de natura Nebulosarũ, vel illius magni nebulosi tractus,
 qui veluti magna zona in universam spheram circumabit:
 ob candorẽ vero Græcis dicitur Galaxea, quæ Latinis via
 lactea; ex eadem causa, appellari consuevit, ac ille
 - nihil. Quod præterea ad Stellasi Occultas, quas & ob-
 scuras Recentiores appellare maluerũt, quam plurimas
 Astrorum Iudices æquissimi connumerant.

In primis, Ptolomeus quatuor Occultas informes, in ter-
 duos pedes anteriores Urse maioris, & caput Leonis ad
 meridiem indigitat.

- i. Dnas item informes supra Leonis dorsum, in Comã
 Berenicis, & in
 - i. Vnam informem, quæ antecedit eam Stellam, quæ
 in capite Algol.

- i. Quatuor postremo in Constellatione Equi minoris,
 vnde decim, nec plures occultas Ptolomeus in suo Ca-
 talago indigitauerit.

Braheus vero, & Logomôtanus, eius assecla, hæc Pto-
 lomai cas reticentes, nouerunt tantum obscuras Stellasi ad-
 norant, videlicet,

- i. Tres in Constellatione Sagittarij.
 Vnam in dextro genu Capricorni.

- i. Tres in sinistro Herculis pede, seu Gnoxiã.

- i. Duas in dorso Orionis.

- i. Nullas tamen eãrum vnde decim, quas Ptolomeus in-
 digitauerat, obscuras admittere videtur Braheus: quia
 potius quatuor eãdem, quas Ptolomeus in Equileo, oc-
 cul-

9
culturalum Encomio insigniuit, ipse Tycho, in ordinem
quartæ magnitudinis, sicuti, & reliquas lucidas, admisit.
Dico, easdem numero; quod cōsiderationis valde dignū
videtur, id equidem animaduertens, vt experientia
Telescopij comprobarem, vt videlicet, præter liberum
intuitum Tubospecillo excernerem, quales essent, in ea
Equulei Regione, Stellulæ quatuor: an scilicet obscuri-
tatis vestigium aliquod in illis deprehenderem, ingenuè
fateor, à reliquis differre, nisi in esse duplices, vel multi-
plices.

Præterea & quatuor occultas, quas Ptolomeus infor-
mes, inter duos pedes anteriores Vrsæ maioris, & ca-
put Leonis ad meridiem iuxta Cancri pedes Boreales,
indigitat, per Tubospecillum obseruauit, ac deprehen-
di, singulas esse duplices, æquales quartæ magnitudinis,
& aspectu pellucas, ac pulchras, Stellis illis, quæ, intui-
tu libero, duplices in pedibus Vrsæ anterioribus emicāt,
persimiles.

Hinc internoscere liceat, occultationem, seu obscu-
ritatem harum Stellarum nequaquam luminis, vel cla-
ritatis hebetudinem, & obductionem simpliciter insi-
nuare, sed & visus allucinationem, seu difficultatem in-
tercipiendi obiectum singulare, cum duplex, seu multi-
plex existat; quatenus Stellæ occultæ situs nō possit exac-
tè indigitari: & sic Stellam latere censeatur, quatenus
visum diffugiāt: vt si quispiam Stellarum binarum, in
pedibus anterioribus Vrsæ maioris, communem situm,
præcisiōribus numeris, sicuti, et Stellæ singularis, explicare
voluerit, facilè decipietur.

Verumtamen nequaquam omnes, ac singulæ Stellæ
occultæ, à Ptolomeo recensitæ, eiusdem conditionis exi-
stunt, vt duplices, aut multiplices reperiantur; nam,

duæ Stellæ informēs iuxta Leonis Tergum, in caudam
Virgæ, & in Tricam Berenicis, non solum ad immediatum
intuitum suboscure, & ac radiosæ apparent, sed & per
Telescopium visæ, cometicam formam prorsus expri-
mere videntur, neque enim Stellarum dupliciũ, seu plu-
rium adhibuere eosuntium speciem, sed prorsus Ne-
bulosam inuolutam referunt: de quibus ita Abaco Pto-
lomaico legitur.

Stella occulta, antecedens duarum meridionarum
Tricæ.

Sequens earũ, & est in Figura similis Rosæ fusæ, & est
species volubilis. Hanc etiam Copernicus concelebrat
dicens, esse in figura folij Hederae.

Hiscæ duabus equidem admirandis tertiam valde in-
signem adijcio, à nemine, (vt sciam) deprehensam. Hanc
verè cæcæ Stellam super coxam dexteram Andro-
medæ, vel sub Libræ Cassiopeæ, post duas lucidas in ex-
tremate zonulæ pendentis, e cingulo ipsius Andromæ-
dæ, deprehendo, quæ quamuis Nebulosam ad immedia-
tum intuitum representet, nebulosa tamen nequaquam
existit, sed & cæca, quatenus per Tubospecillum visæ,
nulla in eius amplitudine Stellarum coeuntium apparet
multitudo, sed adhuc Stellæ occultæ subar, ad instar co-
metæ, sicuti & duæ præmeditatæ iam Ptolomaicæ Stel-
læ iuxta Tricam Berenicis.

Vide igitur, quot admirabiles in Cælo. Caracteres re-
periuntur: de quarum causis abditis nobis quoque phi-
losophandum erit.

Porrò præter decem Stellas occultas, à Ptolomeo cõ-
mendatas, & vndecim à Braheo obseruatas, & vnã à
nobis indigitatam, quæ in vniuersum numerum vigesi-
mum secundum perficiunt, quamplurima etiam possim

in singulis Celi Constellationibus huiusmodi Stelle, quo- cumque nomine censeantur, reperiuntur occultæ, ob- scuræ ac nebulosæ, præsertim in iis quæ in polo sunt

In Piscæ Boreæ iuxta Andromedam.

Circa Hyades, & Pleiades.

In Bracchio dextro, & Basulo Orionis.

Iuxta Triangulum.

Iuxta Caput Arietis.

Iuxta Caput Medusæ, & ubique iuxta viam lacteam.

Impossibile est enim vniuersas Nebulosas, & Obscu- ras Stellas animaduertere, & indigitare, obiter enim

Astrorum iudices nonnullos sibi conscripsisse viden- tur.

Nam & Stellas Luminosas, præter vnâ,

quam omnes Recentiores cum Ptolomeo luminosam,

per Antonomasiâ appellare videntur; cum plurimæ,

vel etiam illustriores reperiuntur, nullas alias Astrono- mi, eadem Nota, indigitasse produntur, nisi eadem,

quæ supra Leonis caudam in Boream splendet, quam

Berenicis Comam, seu Tricam appellant, quod mirum

videtur.

Quam plurimæ enim sub Cælo nitidissimo huiusmo- di Luminosæ Constellationes attenduntur, prout mo- do nos ex ordine indigitabimus, videlicet.

Primus, ac Princeps omnium Stellarum Chorus Lu- cidissimus, splendet in Collo Tauri; sex, aut septem Stel- lis euentibus ornatus, præter alias quam plurimas, que

præ tenuitate, vel contiguitate, visum diffugiunt, vt ob

idâ pluralitate Pliades, græco vocabulo, appellari Græ- matici censeant: de quibus Ouidius

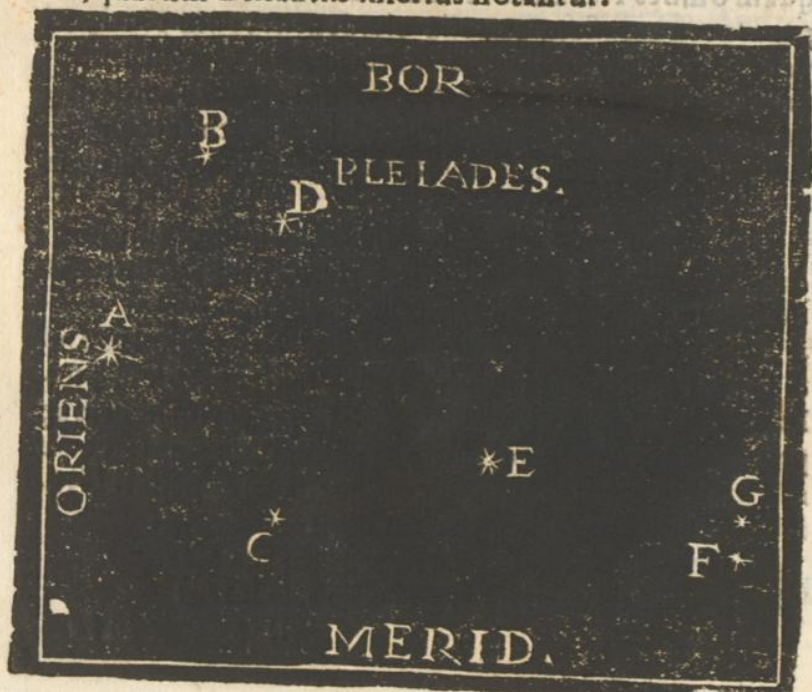
Pliades incipiunt, humeros eleuare paternos

Quæ septem dici, sex tamen esse solent

Hæ, Latinis, Virgilia, à Veris tempore, quo cum Sole
chronice cooriuntur, nuncupari solent, quas, qui acriori
visu pollet, septem; qui vero habetiori, vix numerum
quinarium excedere, libero intuitu excernit. Nam ope
Telescopij equidem, præter septem stellas insignes, &
alias triginta saltem, in hoc insigni Stellarum cætu com-
putare soleo, prout per subiecta schemata adamussim ex-
primuntur.

Insignem hanc Stellarum Turbam, nostrates vulgo
Pullaram, non immeritò appellant, quatenus tanquam
Pulli gallinacei, in cætu coadunantur; & matrem Galli-
nam præeuntes progrediuntur gregatim.

I. Pleiadum Constellationis exemplar, prout li-
bero intuitu prospiciuntur, sub amplitudine vnus Gra-
dus, quarum Distantiæ inferius notantur.

Situs earum circumscriptio.

Stellæ Longitudo Latitudo

	Sig.	Grad.	Min.	Gr.	Min.
A	8	24	28	4	10
B	8	24	38	4	32
C	8	24	45	3	53
D	8	24	46	4	24
E	8	25	6	4	0
F	8	25	32	3	51
G	8	25	31	3	54

BOBENC

Hic datus inter se Diffantia & D. Vincatio Muto de
 presentibus, duas ex appendice Astragelioni R. admo.
 dum P. Astragelionum, ita se habent, videlicet.
 Mc.

II. Exemplar eiusdem Luminosę Pleiadum pro-
ut ope Telescopij deprehenduntur.

Pleiadum inter se Diffantię à D. Vincentio Muto de-
prehensę, quas ex Appendice Almagesti noui R. admo-
dum P. Riccioli mutauimus, ita se habent, videlicet.
Me-

Media, & Lucida Pleiadum E à sequenti boreali D
diffat Minutis XXXI.

Sequens borealior D infima Occidentali proxima C
diffidet Minutis XXX.

Sequens borealior D, à lucidiore Occidentalium A dif-
fidet Minutis XXII.

Sequens borealior D ab Occidentali borealiori B elon-
gatur Min XI.

Occidentalium Lucidior A ab occidentali borealiori B
elongatur. Min. XXII.

Media, & Lucida Pleiadum E ab infima Occidentali C
abest Min. XXII.

Occidentalium Lucidior A ab infima Occidentali C
diffat Min. XXIII.

Media, & Lucida Pleiadum E ab Orientali superiori F
elongatur Min. XXVI.

Orientalium superior F ab ea, quæ etiam in cuspide ad
Ortum G diffat Min. III.

2. Secundus valde insignis, & omnium Maximus Stel-
larum Coetus, cui Luminosæ constellationis Encomio
optimo iure tribuendum est, in eadem Coeli Regione,
videlicet, in Capite Tauri splendet; vt qui magnam
Stellarum Turbam tumultuosè in Synodum concurrē-
tium continet, & circumplectitur.

Harum Stellarum illustriores ab Hyallarum Fratres,
patronimico vocabulo Hyades, ipsæ Sorores à Poetis
denominantur: quas & Latini Succulas à Suibus, (qua-
tenus chronicè cum Sole coorientes, vel cooccidentes,
more suum, Aquas exugantes, Pluuias, & Tempestates
excitent) appellari solent.

Septem verò Hyades esse autumant, videlicet, singu-
las in singulis oculis, (sed quæ in sinistro omnium cla-
rissi-

rissimam, Palitium appellant) in Fronte mediâ vnâ:
in Naribus duas: ac totidem in eductione cornuum:

Præter hæc septem Stellâs Lucidiores: & septē alias
in Pectore: in collo, & in genibus Tauri, quibus facillè cõ-
putare poterit, præter innumeras alias tenuioris iubaris,
quas habet hæc Luminosa Constellatio, prout ope De-
dalei Tubi, id eodem Tauri vultu cuiuslibet intueri lice-
bit, sed quæ nudo oculo in admirabili hac Cæli Stellifi-
catione cernuntur, in apposito Laterculo, itâ mihi, vt ad
inuicem coordinantur, hæc stellæ fuerunt explicandæ. Nâ
si quæ Tubo specillo circumspiciuntur, numero inex-
plicabiles, ad sensum per circumscriptionem essent
representandæ, pro distinctione, confusionem induce-
rent, quamobrem à proposito destiti.

Harum Stellarum situs circumscriptio

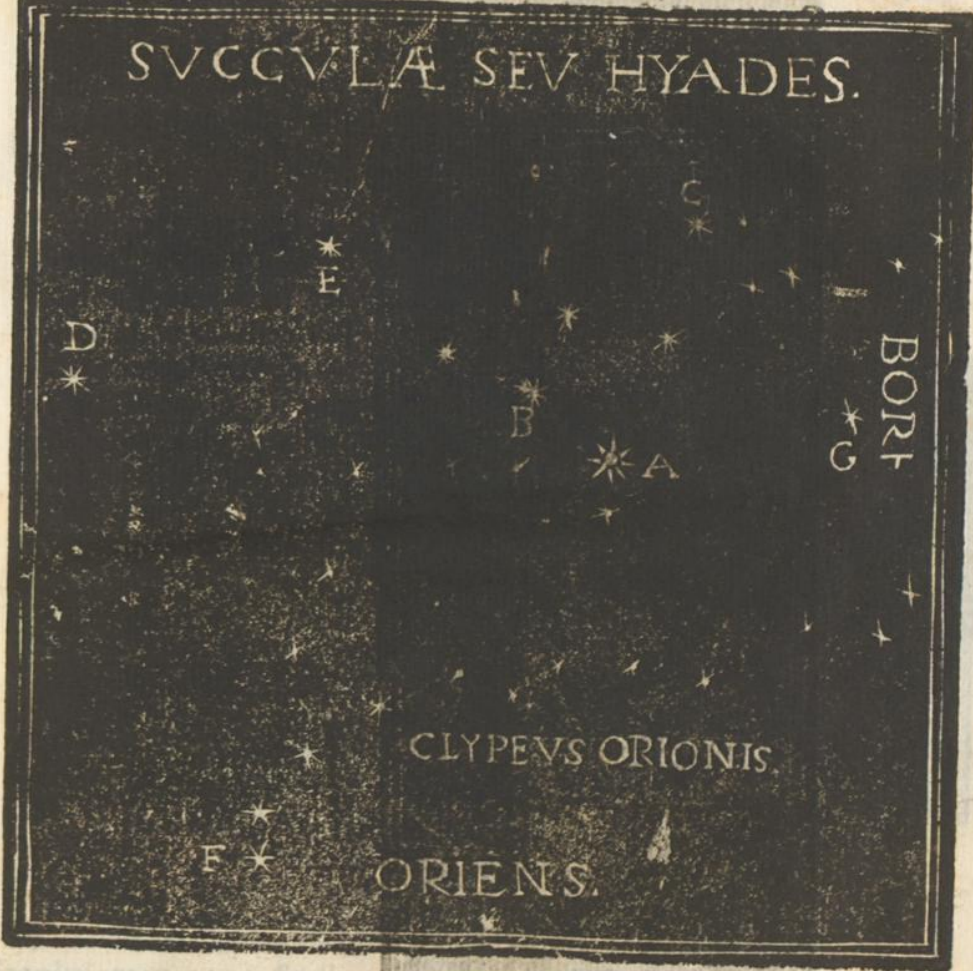
præcipuarum.

1. Primæ in Naribus Longit. grad. 0 57 Latit. Gr. 5. 46 Australis.
2. Oculi Tauri Borei Longit. Grad. 3. 39.
Latit. Gr. 2. 36. Austrina.
3. Palitij, seu Aldebaræ Oculi Austrini Long. 4.
58. Latit. 5. 31. Austrina.
4. Stellæ, quæ ad oculum Borem Longit. 2. 2:
Latitudo 4. 2. Austri.
5. Stellæ, quæ ad oculum Austrinum Longit. 3.
7. Latit. 5. 53. Austri.
6. In origine cornu Borealis Longit. 7. 21.
Latit. 0. 40. Borealis.
7. In origine cornu Australis Longit. 8. 158.
Latit. 3. 40. Austri.

Suc:

Succularvas, seu Hyadum, prodr. the for m. t. g. de la
prehenditur, Luminosa constellationis circumscriptione
Coma appellatur, & splendens, & splendens post Leonem sequitur

SVCCVLÆ SEV HYADES.

BORI
G

CLYPEVS ORIONIS

ORIENS.

Tertia Luminosa Constellatio ea nobis proponenda

C

est

est

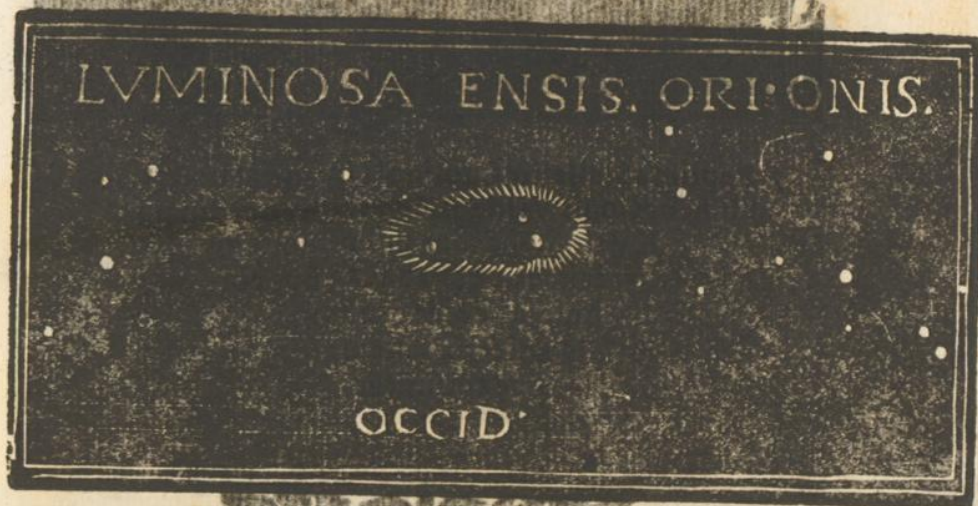
est, quæ per Antonomasiam omnibus Astronomis Luminosa venit appellanda, hanc Berenicis Tricam, seu Comam appellant, & splendet post Leonis tergum ad Caudam Ursæ maioris, & quamvis innumeras, ignobiles tamen Stellas complectitur: ut nil aliud singulare sibi vendiderit, nisi copiosum stellarum numerum. Ideo de illa nulla nobis ratiocinatio.

4. Quarta Constitutio Luminosa splendet in latere dextro Persei iusta viam lacteam, ubi præter insignis magnitudinis Stellam, quæ fulget in eodem latere, nebulosis etiam nonnullis implicatur Tractibus.

5 Quinta in ense Orionis viginti duabus Stellis circum-
 scribitur, prout attenditur per Telescopium. Sed hæc
 constellatio Luminosa admirabilior apparet, ex Lumi-
 nis quoddam cæco lubare, quod è medullio, tribus
 Stellis, supereminens, circumradiare videtur, prout ex
 ipsa Configuratione, in adiecto Laterculo representan-
 da, intueri liceat.

ORIONIS
 CAPITIS

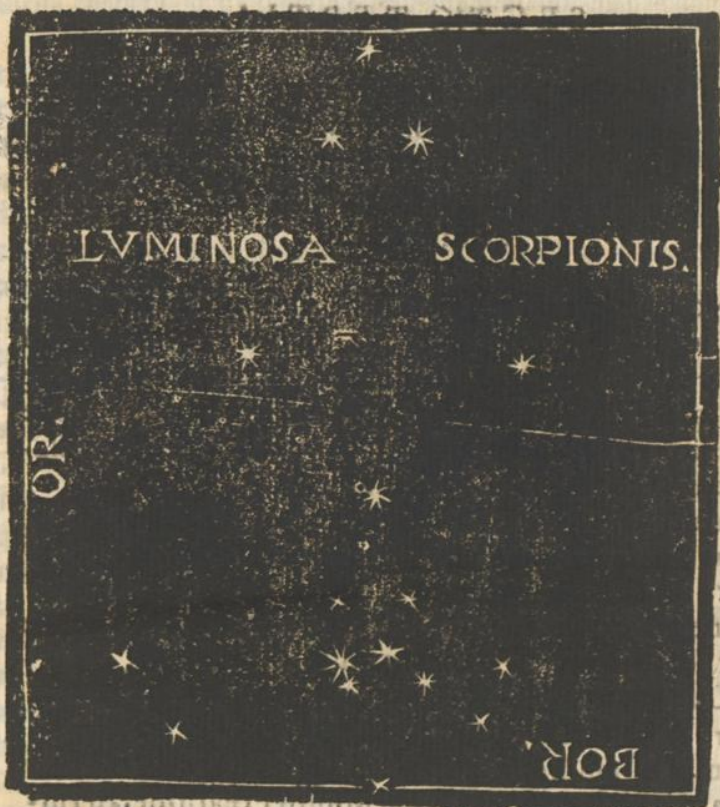
6 Sexta in Capite Orionis enitet, vbi quamuis libero
 intuitu tres tantum Strellæ attenduntur, per Telescopiũ
 tamen visa constellatio, Stellas 14. continet, prout in ad-
 iecto Laterculo circumscribuntur.

7 Septima Stellatio Luminosa splendet in tertia Sp6;
 diti Sco-prois valde insignis, ob coordinata in
 XVII. Stellarum dispositionem,
 videlicet, cum annexa sibi Ne-
 bulosa, cuius exemplar
 in adiecto schemate
 exprimitur.

d Sexta in Capite Orionis videtur, ubi dicitur hinc
 in hinc res tantum hinc attendunt, per Telepho
 tamen vis confusio, hinc et continetur in ad-
 iecto exemplo circumscriptum.

OR.
LUMINOSA SCORPIONIS.
BOR.
OR.
BOR.
SEC.

SECTIO TERTIA.

In qua quidam hæc sint Stellificationes, quæ specialibus
cognomentis Nebulosarum, Occultarum, &
Luminosarum ab inuicem distinguuntur,
quæque illarum Causæ sint, expli-
candum venit.

ENodatis igitur, & expeditis Cælestium harum Pha-
sium Differentijs, ac Notis, quibus extrinsecè, quò
ad aspectum, videlicet, ab inuicem differunt: vt aliquæ
Nebulosæ: aliquæ Occultæ: nonnullæ vero Luminosæ
Encomio appellentur; conducit, vt singulas etiam illa-
rum causas disquiramus, & meditemur.

Materialem igitur Cælestium horum Phænomenum
causam, eadem omnibus, ac singulis Nebulosarum, Oc-
cultarum, & Luminosarum generibus communem esse
substinemus, quæ etiam ipsius Galaxiæ, seu viæ Lactæ
per experientiam esse deprehendimus, videlicet.

1 Confluentia, Conspiratio, Synodus, vel multarum
Stellarum concursus, & coadunatio in eandem appa-
rentem Cæli eminentissimi Regionem, ita vt multitudo
quædam Stellarum, vel ab ipsa Mundi creatione, ad Im-
perium Summi Conditoris, in talem, ac talem Spe-
cialem Synodum conueniret, quæ nobis, pro maiori, vel
minori, à visa distantia, aut variâ Stellarum ipsarum ad
inuicem coadunatio, sua specie Luminosæ, vel Nebu-
losæ, aut Occultæ Stellificationis representetur.

2 Causam efficientem eandem esse omni-
bus, ac singulis communem, asserimus, videlicet, ipsa
totidem Lucentium Corporum, ex eodem Cæli situ ad
oculum plus, minusue confusa irradiatio, quatenus cu-
iusuis

in suis obiecti lucidi species, ad oculum irradiata, sensu
visus mouet, & excitat, & pro lucis robore afficit.

Porro causa formalis non est eadem omnibus, differ-
enim effectiue, quatenus eorumdem Obiectorum Lu-
cidorum species, diuersimode oculum afficiant, pro
lucis robore, vel prout magis, minusue distincte oculum
irradiauerint: Nam ubi sub angulis amplioribus, ac di-
stinete species visum irradiauerint, talem Stellarum co-
cursum sub specie Luminosae Stellificationis sensus ap-
prehendet. Vbi vero sub angustioribus confusae oculum
affecerint Stelle, eam Stellarum coadunationem sub spe-
cie Nebulosae Stellificationis sensus ipse deprehendet.
Quod si paucae Stellae in angustissimum Synodum con-
uenerint, aut ita quamplurimae arctissimum Nodum sub
Caelo ad oculum representauerint, sensus eas Stellae, ita
ad inuicem coeunt, sub specie Occultarum Stellarum
apprehendet.

Quod autem causa materialis ita se exhibeat, ut omnia
bus, ac singulis huiusmodi Phenomenis, eadem sit
communis, illud internoscere liceat, quod sicuti per
immediatum oculorum intuitum, Luminosae Constel-
lationes, videlicet, Berenicis Tricam, Pleiades, & Hyades,
non nisi Stellarum coadiacentium Synodum, vel
Coctum esse euidentissime cernimus, ita & ope Tubospe-
cilli (quo sicuti obiectorum species augetur, ita & spacia
intercepta dilatantur) Nebulas Stellae, nihil aliud esse
se percipimus, nisi Stellarum coaceruatam multitudines:
idque primus omnium inter Mortales, Galileus in suo
Nuncio Sydereo detexit, qui in Orionis Nebulosa Stella
XXI. & in Nebulosa Praesepis XXXVI. adnotauit.
Nam, & de Galaxia, cuius eandem esse materialem
causam asseruimus, ita scribit.

Est

24
Est enim Galaxia nil aliud, quam innumerabilium
Stellarum, coaceruatim confutarum, congeries. In
quacumque enim Regionem illius Perispillum di-
gas, statim Stellarum ingens frequentia sese in con-
spectum profert, quarum complures satis magnæ &
valde perspicue videntur: sed exiguarum multo do-
minus. Hæc ita Heltruscus Astro-
nomus.

Sed quid egemus Testibus? idem, & nos ipsi prospici-
mus, intuemur, attendimus, & admiramur, non solum
in partibus Galaxiæ, & in singulis Nebulosis, sed ubique
ferè, quorsumlibet Telescopium dirigimus, per singulas
Firmamenti Aetherei Regiones, vel Constellationes
Stellas promiscuæ magnitudinis inueneras, præsertim
ubi candoris vestigium aliquod prospicimus, intuemur.
Frustra decipiuntur igitur, qui Stellarum Nebulosa-
rum, vel ipsius Galaxiæ materialem substantiam, aliud
non esse, nisi ipsius Aetherei substantiæ coarctatâ, seu
condensatam portionem autumant, ita quidem, ut su-
blimis illa Celestis expansio, quæ inuisibiliter vniversum
complet, & Mundum concorporat, per actum conden-
sationis, & contractionis partium transpicuarum, de-
summa Diaphanitate, transeat in summam opacitatem
eadem ratione videlicet, quam in hoc sublimiori sinu, sub-
stantia Aeris Diaphana, in substantiam Nubis teterrimæ
sæpissimè conuertitur.

Sed frustra, inquam, huiusmodi persuasionis Autho-
res decipiuntur, Aetherea namque substantia, quæ Orbi
Lunari supereminet, ab innata sibi perspicuitate dege-
nerare posse, contra nostram Assertionem, quam in præ-
cedenti de Causis Cometarum Opusculo, ostensuri fui-
mus, implicat. Nam Stellarum substantia ab ipsomet

AI

Aeth.

Atherē, veluti contentum à continente, & lucidum formaliter à non lucido, genere differt, prout ibidem in eisdem Assertionibus substinuimus.

Quod si quispiam fortasse obijciat, Stellas quasdam occultas, (quas nos Cæcas appellādas censemus) in Cælo reperiri, quæ etiam Tubospecillo visa, nequaquam Stellarum coitiones videri, sed Globulos nebulosos, vel densissimas Cæli partes, Cometice substantiæ per similes, ita vt nullum Stellarum Tractum, illum Cæli constituentium, vestigium appareat, sed verè condensatam Aetheris partem exprimere, prout euidentissimè patet in eo Aetheris nexu, qui cædescit iuxta virgam Cassiopeæ in coxa dextra Andromedæ post duas Stellulas è zona pēdente ipsius Andromedæ, & in duabus occultis inter dorsum Leonis, & caudam Vrsæ maioris, à Ptolomeo indigitatis quin etiam in Luminosa Ensis Orionis, & in quibusdam Galaxiæ partibus, vel in ipsis Nebulosis, in quibus præter densam Stellarum congeriem, adhuc & Nebulosi quidam Cæli Tractus Stellis ipsi supereminere cernuntur.

Pro solutione eximij huius Plobematis, Primū, irrefragabile quoddam veluti Axioma, pro suppositione, admittendum est, videlicet.

Stellas Mundo cœuas, quæ in Aetheris eminentissimi profunditate, innata sibi luce, adinstar Solis huius, præfulgent, nequaquam omnes, ac singulas in eadem Sphæricitate Mundi coordinatas, & circumpositas esse, ita vt omnes, ac singulæ è Terris æquidistant: sed per varias, ac multiplices Mūdi sensibilis immēsas Sphæricitates, & interuallis longè inæqualibus, per immensum distitas, ab ipso summo rerum Conditore fuisse distributas: eadem quippe ratione, quæ circa Solem istum Stellæ errantes

per diuersas, & inæquales Sphæricitates coordinantur, & circumferuntur.

Tali pacto quidem, vt nos Mortales nulla ratione cōvincimur, vt Syrius, Arcturus, Capella, Fidicula, Paliliciū & reliquæ eiusdem ordinis præcipui Stellæ, in eadem cum Stellis exiguis (Aquarij, Delphini, Hyadum, Pleiadum, Comæ Berenicis, & huiusmodi) Mundi Sphæricitate, & à nobis æquali distantia coordinentur, & constituentur. sed neque præterea scire possumus, an re ipsa Stellæ prioris, & secundi ordinis, Stellis vltimis, vel penultimis, sicuti nobis apparent, maiores existunt, possibile est enim, vt ad inuicem sibi æquales existant, quantumvis ob maiorem, atque maiorem ab oculis nostris intercapedinem, quæ æquales inter se existunt, tenuiores apparent Stellæ: quia neque ostendere possumus, an Sol iste magis à nobis distet, quam singulæ Stellæ à se inuicē: certiores tamen sumus, Mundi sensibilis magnitudinem de necessitate in immensum diffundi, & expandi: prout ex ipsa solis huius inexplicabili Terris celsitudine, colligimus.

His igitur, ita præmeditatis, & admissis, ad obiectionem respondemus: Non ob id, quod Stellæ quædam occultæ, vel quosdam Coeli Tractus, etiam ope Telescopij, Oculi acie corroborata, adhuc tanquam Nebulosæ appareant, & nullum in eis vestigium Stellarum attendatur, subsequitur necessariò, vt illæ Cæli partes, ex Aetheris condensata substantia, sicuti & Nubes ex Aere coarctato constituentur, quia fortasse in tanta Sphæricitatis celsitudine, & ab oculo nostro distantia, Stellæ illæ nobis occultæ remouentur, vt etiam adhibito Tubospecillo, nondum tamen ad visum partes, illos Cæli Tractus constituentes, ad visum patulæ sunt, sed adhuc etiã

indistincte representantur. Nam quoties plurima Obiecta Lucida sub angulis acutissimis Oculum irradiant, toties illarum species, in ipsa Oculi superficie transfusa, ad inuicem vehementer complicantur, & ita sensus illuditur, ac perturbatur, ut vnum quid spissum, & continuatum obiectum sentiat, ac percipiat: pro ut manifestissime patet in ipsis Nebulis Cancris, & Scorpionis, ad nudum oculum relatis.

Sed quid inquam? Nonne Nubes, ac Nebulosæ, quæ prorsus continuari censentur, ex discontinuis Aquæ guttulis producuntur? Nonne Irides, & Antirides, qui discontinuata Lucis zonulae apparent, ex innumerabilibus luculis constituuntur? sed & de his, vbi de causis Albedinis, accuratioribus numeris nobis ratiocinandum venit.

Interim si peroptimo, & permagno Tubo specillo hęc Cæli partes, quæ alioquin cæcæ videntur, prospiciuntur, statim Stellarum congeries apparebit.

Superest, vt & finalem causam horum Cælestium Phænomenum disquirendo, explicemus. Quam eam equidem esse conijcio, vt videlicet, Mortalium sensus mirabili illarum Stellarum informium varietate, ac pulchritudine illectus, mentem exciter, vt causas illarum Phænomeni disquirat, atque proinde nil aliud esse, Stellas cæcas; seu Nebulosas percipiens, nisi copiosâ Stellarum ad inuicem conspirantium coadunationem intelligere, possit ipsius Conditoris mirificentissimi magnitudinem & sapientiam, quatenus Mundum sensibilem innumerabilibus, & propemodû infinitâ multitudinis, Stellis refertû, obtutui nostro præmeditadû præstiterit: vt Homo intelligere possit Mundi incomprehensibilem esse vastitatem, qua vel Soles innumerabiles, huic nostro per similes, spaciosissimis ab inuicem interuallis diffitos, con-

tineat, intercipiat, ac foueat, vt sciat vere ac realiter Stellarum numerum esse nobis prorsus inexplicabilem, & soli Deo Sapientissimo cognitum, quia ipse solus est, qui numerat multitudinem Stellarum, & omnibus eis nomina vocat, iuxta verbum propheticum in Psalmo 146.

Quin potius Stellarum Numerus cum Numero Arenę Maris verè comparandus erit: cum vterque Numerus nos lateat: iuxta illud Altissimi Elogium, ad Abraham Genes. 12.

Inspice Cælum, & numera Stellas, si potes: & rursus ibidem cap. 22. Benedicam tibi, & multiplicabo semen tuum, sicut Stellas Cæli, & velut Arenam, quæ est in litore Maris: & apud Ieremiam 33.

Sicut numerari non possunt Stelle Cæli, & metiri Arena Maris, sic multiplicabo semen David, serui mei.

Quod si Stelle Cæli, præ multitudine, nunquam omnes actu, numerari possunt, & earum singulæ, quotquot sint, numero inexplicabiles, Solis magnitudinem suam quæque mole fortasse cœquare non irrationabiliter cœsetur: (est autem Solis huius, qui dierum nobis vicissitudinem subministrat, ea Molis vastitas, vt et ipsius terre Molis magnitudinem trigintaduo millies, & sexcentes ad mentem Admodum R. P. Riccioli in sui Alma-gesti voluminis primi libro 3. cap. 11.) solidè contineat, (supposita videlicet eius è Terris distantia, semidiameterum Terræ 7327.) quænam erit Mundi totius, eas consistentis, vastitas?

Et consequenter si Mundi sensibilis magnitudo nulla humana capacitate comprehendi, & explicari potest, quanto minus Mundi intelligibilis, vel Conditoris maximi nobis mortalibus magnitudo intelligi, ac percipi poterit? iuxta illud Apostoli ad Romanos 11.

29

O altitudo diuitiarum Sapientiae, & Scientiae Dei,
quàm incomprehensibilia sunt iudicia eius, & inuestiga-
biles vię eius?

SECTIO QUARTA.

In qua de Stellis Contiguis Duplicibus, seu Geminis,
deque Mundani Systematis Coperniceorum
implicantia, ratiocinandum venit.

Quot nimirum illusionibus sensus nostri, nisi prudē-
ter incessemus, & quibus in erroribus nos ipsos
implicent, ex eis, præsertim, quibus nos visus illudit fal-
lacijs, & in quas deceptiones inducat, intelligere liceat.

Splendent namque, vbique passim per Aethera, Stel-
læ quædam Geminae, quæ cum reipsa duplices existant,
nihilominus tanta intercapedinis angustia tenentur, vt
vix duę ab inuicem diffidere, ob contiguitatis vinculum
quo ipsæ connecti videntur, appareant: & sic non du-
plices, sed simplices prorsus reputantur.

Quamuis enim visus expeditissimus duplices illas esse
sentiat, eas tamen ab inuicem tanta intercapedinis angu-
stia diffidere cęset, vt ne quidē inter illas tertia eiusdem
magnitudinis interfieri posse credat; cum tamen in rei
veritate plures viginti, aut triginta per eandem rectam
Stellę in contiguitate dispositę interfererentur, prout in-
ferius patebit.

Ob id necessarium est, Astronomos, qui eas ipsas sim-
plices fortasse reputauerint, in deprehensione situs ea-
rumdem, videlicet, Longitudinis, ac Latitudinis puncti
adnotando, prorsus deceptos esse. Nam cum stellarum
harum ab inuicem intercapedo, valde sensibilis existat,

utpote quatuor, quinque vel sex, scrupulorum ipsi Astro-
rum Dimensiones, quoties Dioptrum ad alterutram il-
larum dirigunt, alterius Longitudo, ac Latitudo lateat,
oportet: & si deinde, rursus alterius Longitudinem di-
metiantur, diuersam esse percipient.

Quamplurima vero, vel innumerabiles huiusmodi
Stellæ duplices per immensitatem Sphæræ reperiuntur,
cùm vix Constellatio in Cælo splendeat, in qua vna, vel
altera Gemina non reperitur, præsertim in Luminosis
Nebulosis, & Obscuris Cæli Tractibus, inter quas insi-
gnes admodum sunt, quæ vel Eclipticæ, in zodiaco
cohærent, videlicet.

	Stellæ Geminae iuxta Eclipticam	Longitudo		Latitudo.
		Signum	Grad. Min.	Grad. Min.
1	Orientalissima Pleiadum	Tauri	25. 32.	3. 52. B
2	Oculus Boreus Tauri	Gemin.	3. 39.	2. 36. A
3	Lanx Austrina Libræ	Scorpionis	10. 14.	0. 26. B
4	Cornu Occidentale Capric.	Capric.	29. 4.	7. 12. B
5	Trium in frontem Occid.	Scorpionis	28. 20.	1. 40. B

Præterea in secunda Spondili Scorpionis, valde in-
signis.

In pede sinistro præcedentis Geminorum.

In Ceruicæ Leonis.

In Capite Draconis, quatuor Rombum constituen-
tium, quæ sub Oculo exigua.

In Anconé Alæ dextræ Cygni.

Media Ensis Orionis.

In pede posteriori sinistro Leporis, & aliæ quamplurimæ, quarum Catalogus in immensum excreſceret, ubi ringulæ adnotarentur.

Harum vero duplicium Stellarum aliquot insigniorum, ope Tubospecilli adaptato iuxta eius Orificium Dimensorio, intercapedines dimensus sum, easque repperi, sicuti in adiecto laterculo adnotatur, videlicet.

A B Geminæ Capitis Draconis, & Mediæ Ensis Orionis intercapedo infra vnum minutum.

C D Geminæ Lancis Austrinæ, intercapedo, trium minutorum.

E F Geminæ Orientalissimæ Plejadum, intercapedo; trium minutorum.

G H Geminæ in Oculo Boreo Tauri intercapedo, quinque fere minutorum.

I K Geminæ in præcedenti Cornu Capricorni intercapedo, quinque, & semissis ferè.

L M Geminæ in secunda spondili Scorpionis, quinque & semissis.

Et

Et cum Iouis discus in mediocri apparenti magnitudine, infra duos trientes unius minuti spatium Cæli subtendat, uti nobis demonstrandum venit in Theorica Medicorum, ideo intercapedo geminæ *A B* semel tantum Iouis apparentem Discum intercipit: sed intercapedo *C D* coniuncturum in Lance Libræ Austrina, quater saltem eandem Iouis Diametrum intercipit. At sexies *E F* Orientalis Pleiadum Iouis Discum subtendit. *G H* vero Gemina, quæ solendet in Oculo Boreo Tauri septies: & *L K* quæ in præcedenti Cornu Capricorni geminatur, octies: novies præterea Stella, quæ duplicatur in secunda Spondili Scorpionis facile intercipere poterit: cum tamen per immediatum Oculorum intuitum, vix trientem Iovialis Disci, ob arctatissimam coherentiã, intercipere posse videatur; ita enim hæ geminæ Stellæ sibi ipsis coherere apparent, ut non binæ, sed simplices esse videantur, quatenus lucis lubar speciem interceptam præoccupando, diluat, & irritet. At ubi Oculus, ope Telescopij corroboratus fuerit, & obiectorum species multum amplificatæ, Stellam eandem nequaquam simplicem, aut duplicem arctissimo spatio coherentem sed binam esse sentit, & evidētissima intercapedine disjunctam cernit: quin, & præter omnem persuasionem duas Stellas ab inuicem longè distitas prospicit, prout in appposito Laterculo venit explicandum.

IMMEDIATO INTUITU: PERSPICILLO

Præfecto, inter innumeras, quæ sub Noctibus interlunij sub Aere defæcatissimo, Stellæ duplices, per Tubospecillum, in Aethere passim discooperiuntur, nonnullæ Geminae, tam arctissimo abinuicem intervallo distatæ cernuntur, vt vix, atque vix discontinuari internoscuntur: quin potius eodem modo, quo nos libero intuitu Geminas Tauri, Scorpionis, vel Capricorni, in contactum ferre coire cernimus: ita, & Geminas quasdam in Nebulosis Persei, Cancris, & Scorpionis, adhibito Tubospecillo, difficillimè à contactu secernere possumus: siquidem, tanquam lapidum cumulus, ibidem Stellæ tumultuose congeri videntur.

Sed quorsum Digressio hæc de Stellarum coherentia, tam studiose, inquires, disquirimus? An quia fortasse Stellaris hisce ducibus, ad Mundani Systematis obscuritatem diluendam, & veritatem dilucidandam, nos ipsos conducere speramus.

Nam cum Aristarchei, Philolaici, Coperniciue, Mundi sensibilis magnitudinem pro libitu taxantes, in infinitum propemodum extendūt: idque vt Stellarum inerrantium multitudinem in tantum extollerent, vt proinde Orbis magni, seu Telluris circa Solem stantem Annua Reuolutio, Parallaxim sensibilem nullam prorsus admitteret, ne, videlicet, Scorpionem fulsi, ex necessitate Parallaxim inducerent.

Ex qua profecto Parallaxim imperceptibilitate, necessario sequeretur, vt Mundus iste Planetarius, qui videlicet Vniuersum Solis Firmamentum complectitur, ad totius Mundi sensibilis magnitudinem, esset quoque imperceptibilis, cum tamen ipsemet Orbes Solares mille in sui profunditate contineret, Lunares autem Orbes 1216. in suo Diametro dimetitur: solidos vero Lunares Orbes

in sua soliditate 7, 800, 000, 000. completeretur.

Sed vide quanta tunc esset Mundi vastitas, ex premeditata Hypothesi Philolaica, ut Mundus iste Solaris equalis esset Stellæ cuius ex innumera bilibus, premeditatis in Firmamento Cæli: Nam Stella quævis, ad instar Solis, Planetarum cohortem sibi vendicaret, & Mundi essent, huic nobis apparenti æquales, adhuc innumera bilibus, & quamvis non implicaret cõtra Omnipotentiam Altissimi: implicat nihilominus contra sanam factarum literarum Doctrinam.

Admittenda sit igitur Paralaxium huiusmodi sensibilitas, ac tanta saltem, quanta sufficiat, ut aliquo sensu deprehendatur. Esto igitur ad minimum, ut nonnulli ex Coperniceis facillè admitterent unius minuti dimidium, in semidiametro, sed integri Minuti in toto Orbis diametro,

Dico, nuiusmodi Parallaxis euidencia patere necessario apud Stellas Polares, apud quas Parallaxis fit eui-

dentissima: sed & in Geminis iuxta Eclipticã,

quæ non admittant maiorem interca-

pediam unius Minuti, & euiden-

terius apud illas, quæ minorem

unius Minuti intercape-

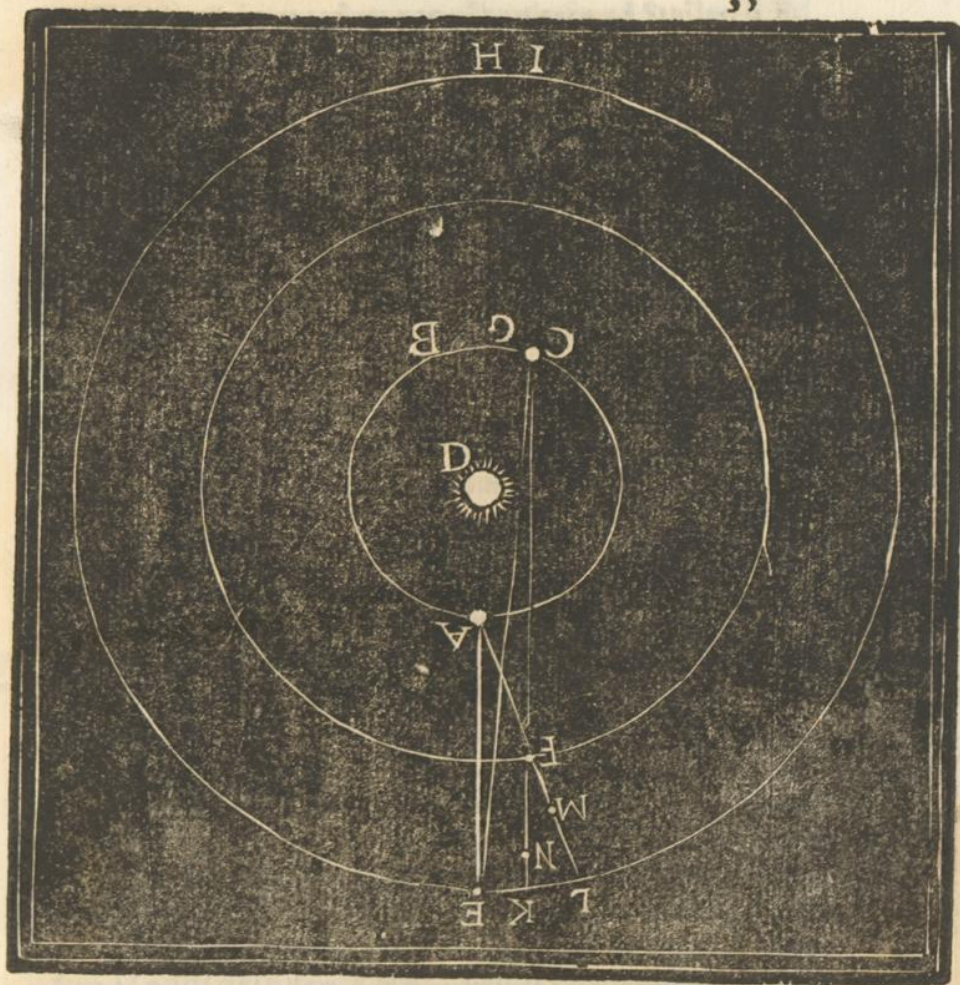
dinem admittant.

Quod ita de-

monstrandum esse

censo.

(;S;) (;S;)

Esto in ad eſto ſchemate Orbis Annuæ Reuolutionis
 A B C, per quem perpetuò, ad mentem Coperniceorũ
 Orbis magnus, ſeu Tellus ipſa circumuoluatur, eaq; re-
 uoluta in punctum A, ubi apparet in diametro Solis D,

E 2

con-

constituta, & in maxima propinquitate ad Stellas E F, in eadem Mundi Regione contiguas, deprehendatur intercapedo, apparens inter ipsas coniunctas, quæ sit exempli gratia dimidium vnus Minuti, ita vt vix interciperi posse videatur, Iouis Discum. Deinde rursus deuoluta Tellure in B quintum signum ab E, vel in C, septimum, deprehendatur iuxta vespertinum, aut matutinum crepusculum earundem Stellarum coniunctarum intercapedo E F; nam ea necessario diminuta videbitur, ob recessum Telluris C, ab illis, vbi Diameter Orbis Annui A G, ad Stellati Orbis E H Diametrum sensibilem proportionem habuerit.

Quod si in vtraque deprehensione maximi accessus in A, & maximi recessus Telluris in C eadē prorsus intercapedo perseuerauerit, necessario sequetur, ex duobus Hypothesibus alterutra videlicet, aut verificatio Systematis Coperniceï, & consequenter, cū Diameter Annue Revolutionis A G ad Diametrum Orbis Stellati E G, imperceptibilem proportionem habeat: Mundi sensibilis magnitudo sapiat infinitatem, tali pacto quidem, vt soliditas Orbis magni A B C, ad soliditatem vniuersi, se habeat sicuti vna de Stellis, quæ splendent in firmamento Cæli, & sic datentur Mundi innumerabiles in vniuerso, huic Solari Mundo similes. Quod si Mundi huius magnitudo nullo humano captu comprehendipotest: quæ mens Mundi vniuersi, nisi Diuinitas ipsa capere poterit? aut certe, vel insensibiliter Telluris Orbe, in eodem situ Mundi persistente, Sol cum suo Firmamento, in quo Stellæ errantes vniuersæ continentur, circa eundem annuam reuolutionem circumferatur: & sic, necessario Terra è Stellis inerrantibus iugiter æquidistante, intercapedines Stellarum edem perpetuo perseuerare videbun.

buntur, prout actu perseverare deprehenduntur. Sed
 Adm. R. P. Ioānes Baptista Ricciolus libro 9. sectione 4.
 sui Almagesti noui quā plurimis, & exactissimis Argumē-
 tis, etiam per exiguas Parallaxes, quas Copernici secta-
 tores sensibiles admittunt, illos de implicantia Annu-
 Motus Telluris conuincit, vt non oporteat, alijs argu-
 mentis idem conuincere.

Superest, vt nonnulla Exemplaria Nebulosarum Stel-
 larum, quæ cælitus deduximus, & peculiari calamo cir-
 cumscriptimus, Studiosis rerum Cælestium præmedi-
 tanda offeramus.

Inter Nebulosas Stellificationes igitur, Præsepe Cancrī,
 ni omnium nobilissima, quatenus ea solitaria, ac pe-
 regina, à via Lactea longius abest, primum

locum obtinet: neque enim in ea vestigi-
 um Stellæ alicuius apparet, præter

Asellōs, sibi circumstantes: in
 ea Galileus XXXVI.

Stellas optico Tu-
 bo deprehensas

adnota-
 uit. Equidem vero XXXVIII. præ-

ter alias ferè totidem, quæ ob
 Luminis tenuitatem vi-

sum diffugiunt, pro-
 ut in adiecto

Laterculo singulas
 incisiimus.

Eius centralis Longitudo sub grad. 1. 56. Leo-
 nis, Latitudo Grad. 1. 14. Borea

nis, Latitudo Grad. 1. 14. Borea

NEBVLOSA PRÆSEPI.
 SEV CANCRI STELLAS
 HABET QVINQVAGINTA.
 ORIENS

BOR.

♏
 Sub longit. grad. 2. et lat. gr. 1. B.

NEBULOSA PRÆSIDI
SEU CANCRI STELLAR
HABET QUINQUAGINTA
ORIENTE

BOI

Imprimi in Officina Typographica

Secunda in ordine cæteras præexcellit Nebulosa
 Scorpionis, omnium evidentissima; nisi quod ipsi Gala-
 xæ proximè inhæret, post Aculeum scorpionis in Ortū
 æstiuum declinans Stellas diuersæ magnitudinis promi-
 scuas habet XXX. quæ ad inuicem, sicuti in hoc La-
 terculo exprimuntur, coordinantur. Centralis eius Lon-
 gitude sub grad. 23. Sagit. latitudo vero eius austrina
 grad. 13.

Tertia Nebulosa, quæ omnium prima à Ptolomæo
 indigitatur, in constellatione Persei super extremitatem
 manus eius dexteræ, sub Cassiopeam, inter viam lacteã
 valde insignis, ob Stellarum eximiam copiam, quæ in
 duobus locis congerentur cuius dimidium computatur
 sub grad.

F

Quar-

Secunda in ordine ceteris præcellit Nebulosa

Quarta Nebulosa secunda, & exigua duarum
 est, quæ candescunt iuxta Aculeū Scor-
 pionis, hæc vero ipsi Aculeo præ-
 eminet declinans à magna in
 Boream, & occasum.

Tertia Nebulosa . que omnium prima à Tolomæo
 indicatur in constellatione Persei in præcedentem
 partem eius dexteræ, sub Cassiopeam, inter vna latet
 valde insignis, ob stellarum eximiam copiam, que in
 quibus locis congeritur eius divitiis comparatur
 sub grad.

Quar

7

Quin

PRÆSIDENS ACVLEO

ORIENS.

OCCID.

DIES

MERIT

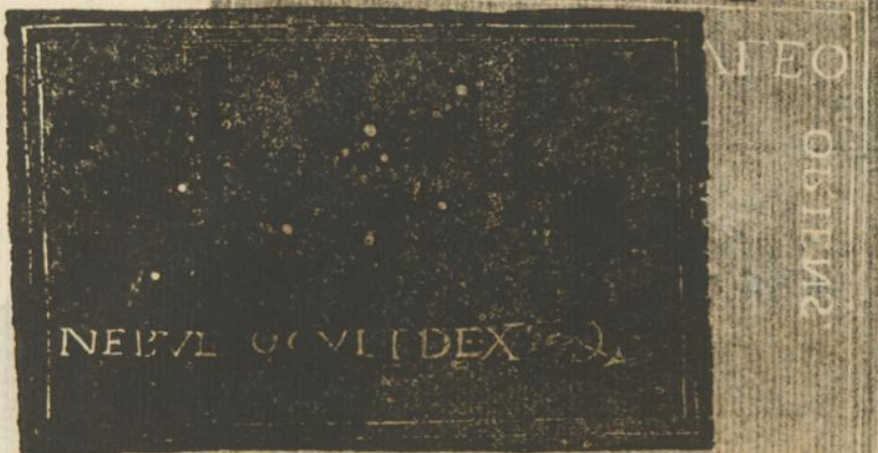
Quintus Stellarum nebulosus inuolutus vix conspicuus micat in oculo dextro sagittarij

nem Stellis constans, quarum splendor notatur sub longitudine graduum 7. 16. Capricorni cum latitudine Borea

Grad. o. 45.

F a

Sex.

Sextus Nebulosus Cæli tractus in eadem Sagittarij Regione supra telum ad occasum iuxta Galaxiam valde candescit figura bislongus, quis Stellar insigniores habet, prout in adiecto laterculo exprimitur.

Eius longit. sub gr. 25. Sagit. latit merid, gr. 1.

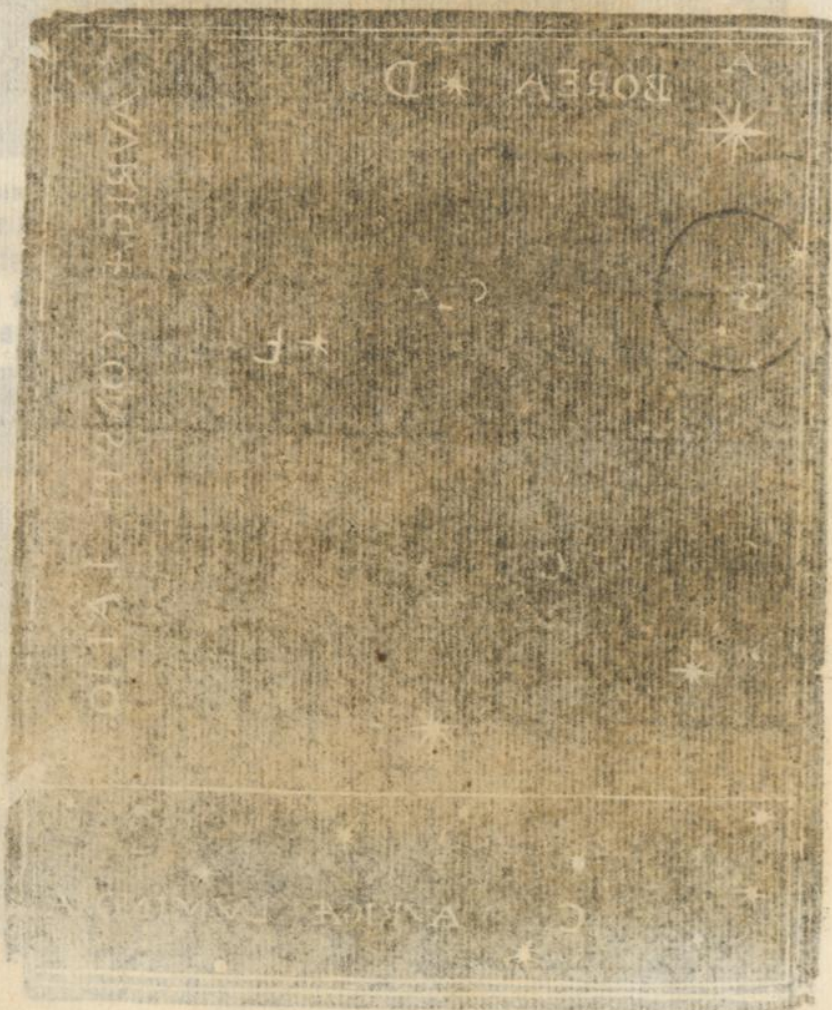
Septimus Nebulosus tractus etiam bislongus candescit in constellatione Aurigæ; cuius constellationis exemplar, prout oculo immediato deprehenditur, hic adnotare libuit.

In qua tres Nebulosi tractus C, F, & G, deprehenduntur, quorum C. omnino euentissimum in adiecto Laterculo inscribendum curauimus

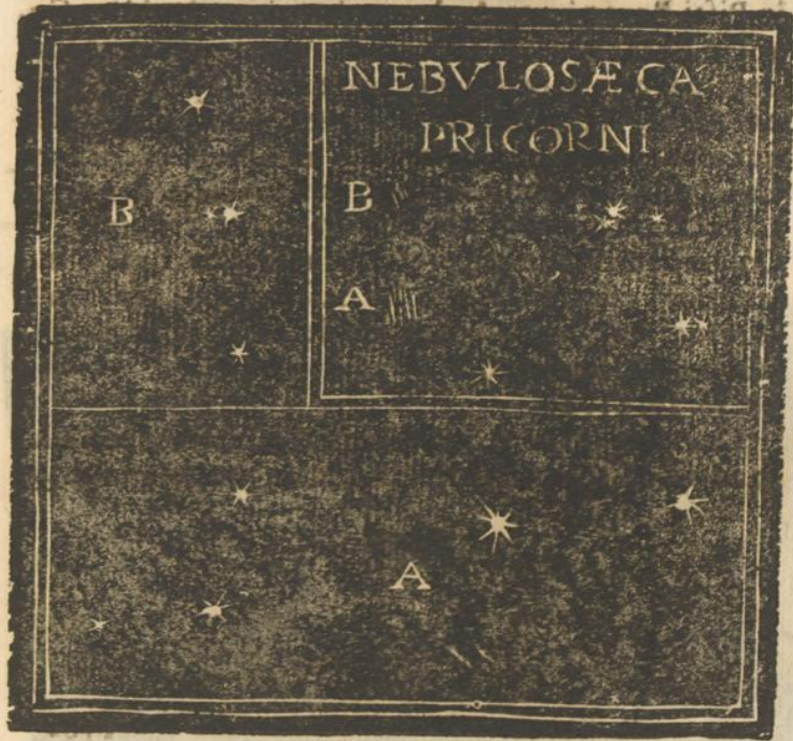
47
 Notate hanc
 In hac tres Nebulosi tractus C, F, & G. deprehenduntur quorum C omnino evidentiissimum in absc.
 Septimus Nebulosus tractus etiam distinctus candescens in constellatione Aurigae; cuius constellationis ex-

partes, prout oculo immutato deprehenduntur, hic ad-

Octavus Nebulosus in volubus inter Galaxie bifec-
 tionem, & in eadem Recta, que à Lyrida Aquile ad si-
 diculam producitur existet, cuius nodum exemplar
 expressimus.

Nonam etiam, que in Herculis, seu Gnoſſie conſtel-
 latione in pede ſiniſtro à Tyehone indigitantur, non-
 dum obſervavi quod in manu ſeu manu quorundam ſumit
 Decimo loco, que antecedit caput Capricorni du-
 plici tractu conſtans, poſt ſagittarij donſumole dicit
 candescit. Cuius Stellificationis diſpoſitione in ſe ad-
 iecto ſchemate cognoſcis Capricorni hic adnotare libuit.

De hisce Stellis occultis nondum ab Authore visis,
lege in Appendice postmodum ab eo visa, quales fue-
runt.

Preter hasce decem Nebulas quarum exempla-
ria prænculis visenda hic imprimenda destina-
uimus, quamplurimæ, vel etiam insigniores fortasse, in
Cælo passim excernuntur: inter quas valde insignis est
Nebulosa intercanicularis, quæ in eadem recta ducen-
da ab eductione Caudæ Syrii ad Algomeisam Caniculæ
item iuxta Syrium ad ortum: post Caudam Syrii iuxta
Triangulum hinc inde: iuxta cornu Orientale Arietis:
in Pesci Boreo iuxta Andromedam, iuxta lucidam Cy-
gni in Boream: iuxta Hyades, & Pleiades: in Bracchio
dextro Orionis, & in baculo quæ item superenitet ca-
piti Algol, vix conspicua: Præterea, & occultæ Stellæ
quamplurimæ vndique in Cælo notantur: in corpore
Cæli post Caudam: in Eridano post infimam fleturam
ad occasum supereminet obscura: inter Leporem, &
Columbam: innumere præterea in Galaxia, quas nimis
laboriosū esset indigitare, sed hasce paucas proposu-
isse rerum cælestia studiosis considerans, per quam satis
esse censeo videlicet.

18. 19. 20. 21. 22.

Occultarum vero Stellarum exemplaria nonnulla,
in adiecto Laterculo consideranda proposuimus. 23.

LUMINOSA
CAVDA SYRII

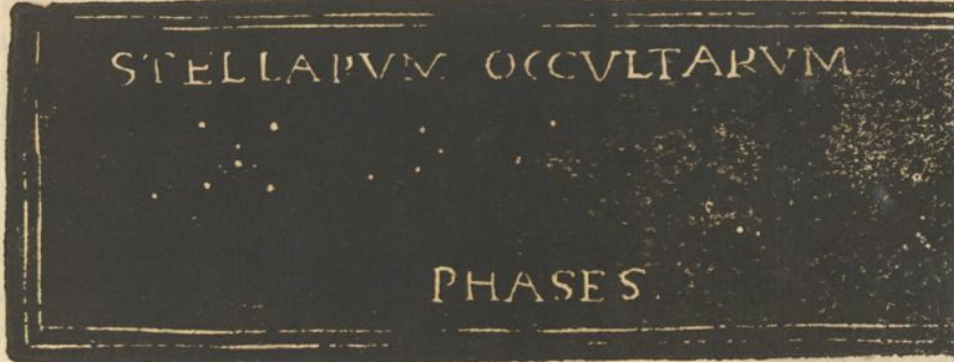

NEBVLOSA EDUCTIONIS
CAVDA SYRII

LIB. SUPERACV
LEVM ♀

OCCVLTΑ SV-
PERCAP. MEDV.

LIBRARIUM
MAGNIFICENTISSIMO
S. R. S.

STILLIARUM OCCULTARUM
PHASES

62

VNde fieri continxit, vt Stellæ insigniores, primi, secundi, vel tertij ordinis, veluti Syrius, Fidicula Arcturus, Arista, Basiliscus, Antares, & similes illustriores, Solitariae appareant, & nullis concomitate cateruis: Stellulae vero exiguae, ac tenuioris luminis, quarti, quinti, vel sexti ordinis, vt plurimum coaceruatim in coitum conspirent, veluti Hyades, Pleiades, Aquarij Stellæ Piscium, & vbique in Galaxia, & in Stellis Nebulosis.

An quia lux primogenita dum ab initio quando dixit Deus fiat lux Mundū vniuersū circumambiens per Aethera expanderetur, ad nutum deinde Imperij diuini quando fecit Deus Stellas, & posuit eas in firmamento Cæli in varios, ac diuersæ magnitudinis Globos, vndique defluens inuolueretur, vbi ad maioris molis globos constituendos, maior eiusdem substantiæ portio conspirasset, maius etiam Aetheris spatium denudatum necessariò relinqueretur, at vbi in maiores atque minores inuolutus fuerit orbiculos, angustiora spatia denudata paterent. Nam ex eadem substantiæ mole, quæ simplex ingens Globus conflatur plures etiam, sed exigui Globuli concorporari possunt. Sic fortasse fieri poterit, vt ex inuisibilibus Stellis coeuntibus latenter innumeris, conflatur vnum quid compositum, & appareat ingens Stella recentissime a mortalibus visenda.

Nam ex innumeris Granulis, fit Aceruum Triticij, & ex innumerabilibus Aquæ guttulis, quarum singulae visum effugerent, conflantur Nubes, Pluuia, & Aquarum colluiones.

COROLLARIUM.

EX apparenti Stellarum tenuitate, non debet abso-
lute de illarum maiori distantia super celsitudine
Stellarum fulgentissimarum argumentor, & sic lateat
oportet, an Syrius, anue Stellula sibi circumstantes, ma-
gis a visu nostro recedant, accedantue, pro apparenti
magnitudine.

Vnde fieri continxit, ut aded incompositè per uni-
uersum Aether Stellae circumfertae appareant, ut
nullus in eis ordinis concentus circumspicendi possit,
quia potius maiores cum minoribus tumultuosè in va-
rias congeries, & cateruas ad inuicem coicidividentur.
An quia fortasse oculus noster extra illarum seriem
constitutus, optica ratio non sinit ordinationem illorū
inspicere, vel quia series diuine ordinationis, ab huma-
na ordinatione valde longè abesse oportet interea Ste-
llae eminentissimi firmamenti nequaquam in eadē spher-
ae superficie nobis concentrica, sed per diuersas Aethe-
ris profunditates circumferuatur: vnde sicuti Stellarū
errantium, quarum ad Solem sphericitates, ac motus
coordinantur, Circuitus, Revolutiones, & Progressus,
nobis Terricolis inordinantissimi apparent, ita & Stella-
rum inerrantium inordinata series videtur, quatenus
fortasse ad talium vniuersi centrum coordinantur, quàm
ad Terrae centrum.

(†)

AN Stelle Cæli quæ coæternatim in variis cæternas
ad invicem coire videntur, sicuti accidit in Ne-
bulosis, & laminosis, re ipsa sibi ipsis propinquiores co-
herent, quàm cæteræ Stellæ quæ magis intervallis abesse
se videntur, ita ut magis distent à se invicem capita
Geminorum, quàm Stellæ quæ coire videntur in Ne-
bulosa Præsepis? vel in oculo Boreo Tauri.

Possibile quidem quò ad latitudinem: non tamen ab-
solutè. Nam quò ad profunditatem, magis, ac magis
abesse duæ Stellæ, quæ nobis apparent contiguae, quàm
caput Castoris à capite Pollucis Geminorum, non im-
plicat, quin potius multò magis quævis horum conti-
guarum ab invicem distidere, quàm Sol à nobis abesse
constet id quæ patet evidentissimè in Stellis errantibus,
nam quamvis aliquando Venus, aut Mercurius, cum
Iove, aut cum Saturno corpora liget coire nobis appa-
reat, nihilominus multo magis tunc hæc Stellæ ab invicem
absunt, quàm Sol ipse à nobis remouetur.

VNde fieri contingit, ut nonnullæ Stellæ clariores
nonnullæ obscuriores, quædam vero rubescunt,
flavescent, cærulescent, vel candescunt, & sic ab invicem
differre apparent, ut ab invicem Stellæ inerrantes
substantialiter differre videantur.

An quia fortasse non omnes Stellæ simplices, sicuti
apparent existunt, sed ex vario, ac multiplici Stellula-
rum concursu, vel coherentia conflata, unatam cla-
ritatem confundant, obtundunt, & adterant, prout

patet in Stellis quibusdam occultis, quæ cum duplices, vel multiplices existunt, simplicem, sed obscuram Stellam referunt, & ex varia connexionione alterius, ad alterum diuersum colorem irradiant, quatenus compositum lucis iubar, non sincerum irradiat, tum quia substantia lucis non æquè densè in soliditatem cuiusuis Stellæ cōspirauit.

V.

AN possibile fuerit, vel futurum contingat, vt aliqua Stella ex errantibus, (videlicet Mercurius, Venus, Mars, Iuppiter, vel Saturnus) per transitum incurrens in aliquam ex inerrantibus Geminam iuxta Eclipticam, (vt potè in Geminam oculi Borei Tauris lancis austrinæ libræ, vel cornu præcedentis Capricorni, aut quidem per nebulosam Cancræ: vel eius qua iuxta Telum Sagittarij sub grad. 25 (transire possit per intermedium spatium, absque eo, vt neutrum illorum attingat, aut cooperiat?

Sæpissimè, ac facillimè. Nam cum superius in Quarta sectione huius ostensum sit, intercapedinem Geminæ lucis Austrinæ (quæ omnium duplicium, quæ iuxta Eclipticam solitaria fulgent angustissima existit) Iouis Discum quater intercipiatur, longè lateque semel interciperi poterit, & consequenter accidere potest, vt præteriens per medium Præsepis, nullam ex multitudine illarum Stellarum attingere videatur: Quod ope Tubæ spectari deprehendi poterit.

Opusculum istud de Cæli characteribus admirandis explicuit in nomine Domini fulgentibus Astris.

Sole sub Grad. 6. libr. Luna sub Grad. 13. libr. & Saturno sub grad. 22. Leonis.